

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Világ- és összehasonlító irodalom mellékszak (magyar nyelven)

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Középkori és reneszánsz világirodalom LLT2204						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Farmati Anna						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Farmati Anna						
2.4 Tanulmányi év	KB 1	1.2 Félév	2	2.6. Az értékelés módja	Vizsga	2.7 A tantárgy típusa	Kö, szaktantárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					17
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					17
Szemináriumok / házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					18
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	56				
3.8 A félév össz-óraszama	98				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• előadóterem, könyvek, fénymásolatok, alkalmmilag vetítő, laptop, hangszórók
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• szemináriumi terem, alkalmmilag vetítő, laptop, hangszórók

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	C1.1 A komparatiztika alapvető fogalmainak meghatározása, a komparatiztikai szaknyelv felismerése és használata; a humán tudományok interdiszciplináris értelmező módszereinek ismerete. C 1.2. A világirodalom és a komparatiztika legfontosabb kérdései alakulástörténetének leírása, a modern irodalomelméletben alkalmazott fogalmak, perspektívák és módszerek leírása. C 1.3. Az irodalomelmélet fogalmainak és a komparatiztika módszereinek alkalmazása az irodalmi/kulturális jelenségek dinamikus vizsgálatában. C 1.4. Az irodalomtudomány fogalmainak és elméleti irányainak a kritikus megközelítése
Általános kompetenciák	CT1 Az irodalomtudományos tevékenység és a szakmai etika összhangba hozása. CT2 Csapatmunkába való bekapcsolódás, interperszonális kommunikáció és specifikus feladatok elvégzése.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	• bevezető tájékozódás az európai irodalmak fogalmai között; általános irodalom- és mentalitástörténeti tájékozódás; a kultúra történetiségének tudatosítása
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	• az előadás a középkori és reneszánsz kultúra és írásbeliség európai jellegzetességeit valamint ezek mai kutatásának sajátosságait mutatja be • a szemináriumokon alapszövegek közös olvasására és a megismert megközelítési módok alkalmazására kerül sor

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés, ismerkedés. A középkori irodalom történeti alakulása: az antik hagyományok és a keresztény jelleg konfrontálódása; a latin nyelv státusa, klasszikus és középkori latin	Problémafelvetés és a hallgatók tájékozottságának, érdeklődési irányainak felmérése.	
2. Reflexiók, viták a „pogány” örökségről: a patrisztikus irodalom argumentumai	Fogalomtisztázás, magyarázat; az előadásnak vannak interaktív mozzanatai. A hallgatóknak ajánlatos legalább a soron következő primér anyag olvasmányélményének birtokában érkezniük az előadásra.	
3. Biblia és hermeneutika: a szentírástérlemezés történeti alakulásának filozófiai, retorikai, etikai dimenziói; a négyes értelmezés hátteréhez		
4. „Profán” művek négyes értelmezésben (<i>A hét bölcs mester története, Hármassztori</i>)		
5. Dante életműve mint középkori szintézis. Elméleti művei: kulcsok az <i>Isteni színjátékhoz</i>		
6. Kolostori műveltség és irodalom (a német misztika szerzői, <i>via triplex</i>); egy kevésbé kanonikus misztikus könyv: <i>A Megnemismert Felhője</i>		
7. Történelemkoncepciók és a történelem narratívumai: annales, gesta, regényes gesta és királytükör (Sándor-regény, Szent Grál-mondakör)		
8. A keretes elbeszélés elhúzódó divatja: Boccaccio, Chaucer, Navarrai Margit, Mme de Gomez		
9. Minnesang, Minnesänger, udvari kultúra; Walther von der Vogelweide		
10. Az antik hagyományról újra: humanizmus, reneszánsz, devotio moderna		
11. Thomas More, Erasmus – és az igaz filológia tudománya, reform és „ortodoxia”		
12. François Rabelais és a reneszánsz szatíra		

13. Kora modern eposzváltozatok: Torquato Tasso, John Milton		
14. Sztoikus és platonikus hatások: a meditatív (metafizikus) költészet; John Donne; összegzés, kitekintés		
Kötelező könyvészet 1. Arnold Angenendt, <i>A kora középkor: a nyugati kereszténység 400-tól 900-ig</i>, Bp., 2008. 2. Sz. Jónás Ilona, <i>Sokszínű középkor: természet, társadalom, kultúra a középkori Európában</i>, Bp., 2010. 3. Ann W. Astell, <i>The Song of Songs in the Middle Ages</i>, London, 1990. 4. Kurt Ruh, <i>A nyugati misztika története</i>, Bp., 2006. 5. Paul Zumthor, <i>Încercare de poetică medievală</i>, Buc., 1983. 6. Pál József, „Silány időből az örökkévalóba”: <i>Az Isteni színjáték nyelvi és tipológiai szimbolizmusa</i>, Szeged, 1997. 7. Jean Delumeau, <i>Reneszánsz</i>, Bp., 1997. 8. Gyenis Vilmos, <i>A természet imitációja és a gyönyörködtetés : a reneszánsz elbeszélő próza néhány irodalomelméleti kérdése : François Rabelais</i>, Filológiai Közöny, 1975, 401–423. 9. Mihail Bahtyin, <i>François Rabelais művészete, a középkor és a reneszánsz népi kultúrája</i>, Bp., 2002. Ajánlott könyvészet: <i>Omni medieval</i>, szerk. Jacques Le Goff, Iasi, 1999. Sághy Marianne, <i>Isten barátai: Szent és szentéletrajz a késő antikvitásban</i>, Bp., 2005.		
8.2 Szeminárium		
	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Ismerkedés, olvasmányok, követelmények megbeszélése, bevezetés a tanulmányozandó korszakok néhány sajátosságába. Rövid szövegelemzés tanári vezetéssel.	A hallgatók megismertetése a medievisztika és reneszánsz-kutatás diszciplináris sajátosságaival, problémafelvetéseivel. A szemináriumsorozat célja, hogy segítse a „nyelvtanulást”: a maitól eltérő alkotás- és gondolkodásmód, nyelv- és motívumhasználat megértését, alakítsa a róla való szakszerű beszédkézséget.	
Szent Ágoston, <i>Vallomások</i> . Egy megtéréstörténet kulturális és eszmetörténeti hátterei	Annak a narrációnak nyomkövetése, ahogyan a pogányságból „hozott” kultúra „megkeresztelődik”. Arra vállalkozó hallgató vitaindítót tart és megszervezi a csoport munkáját (feladatlapok).	
A keresztény szépirodalom születése: Szent Jeromos szerzeteseletrajzai	Annak a narrációnak nyomkövetése, ahogyan az antik hagyományokon sajátosan keresztény értékrendű irodalom alakul. Arra vállalkozó hallgató vitaindítót tart és	
Szerelem és poézis a trubadúroknál – verselemző szeminárium (a szövegeket és értelmezési szempontokat a csoporttal közösen választjuk ki)		
Shakespeare szonettjei – verselemző szeminárium (a szövegeket és		

értelmezési szempontokat a csoporttal közösen választjuk ki)	megszervezi a csoport munkáját (feladatlapok).	
Erasmus és Luther vitája a szabad akaratról: a polémia tétje, szövegformák, kontextus, argumentáció, retorika	A közös elemzés a különböző tudományterületek (teológia, irodalomtudomány, társadalomtudományok, történelem) tapasztalatait és kérdésfelvetéseit hasznosítva igyekszik megérteni humanizmus, reneszánsz, reformáció sztereotípiákon túlmutató lényegét.	
Létértelmezés és politikai allegória: Milton, <i>Az elveszett paradicsom</i>		
Kötelező könyvészet Peter Brown, <i>Az európai kereszténység kialakulása: 200–1000</i>, Bp., 1999. Peter Brown, <i>Szent Ágoston élete</i>, Bp., 2003. J. N. D. Kelly, <i>Szent Jeromos élete, írásai és vitái</i>, Bp., 2003. Szabics Imre, <i>A trubadúrok költészete</i>, Bp., 1995. Szabics Imre, <i>Platonizmus és trubadúrköltészet = Hommages à Kulin Katalin</i>, szerk. Halász Katalin, Bp., 1997, 248–262. É. Kiss Katalin, <i>Shakespeare szonettjei Magyarországon</i>, Bp., 1975. <i>Luther in der Neuzeit</i>, szerk. Bernd Moeller, Gütersloh, 1983. John C. Ulreich, Jr, <i>A Paradise within: the Fortunate Fall in Paradise Lost</i>, Journal on the History of Ideas, 1971, 351–366. (http://www.brysons.net/teaching/csun/ulreich.pdf (2012. 11. 17.))		

9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgy tartalma megfelel az ELTE, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem és a Debreceni Egyetem Bölcsészkarán BA képzésen világirodalom diszciplína vonatkozó tematikájának. Ez az előadássorozat nagyobb hangsúlyt fektet a szöbakerülő irodalomtörténeti jelenségek mentalitástörténeti hátterének tanulmányozására.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban	Írásbeli vizsga	66%
	A megadott vizsgafeladatra koncentráció Az írásbeli vizsgadolgozat szövegszervezése		
10.5 Szeminárium	(1.) A vitaindító, a beszélgetés moderálásának és a szemináriumi tematika kifejtésének értékelése, (2.) egyénileg elkészített szövegelemző dolgozat. A témaválasztás lehetőleg a hallgató saját ötlete alapján történjék, de a kidolgozás előtt egyeztetni kell a szemináriumvezetővel.	A kiválasztott szöveg értelmezésének relevanciája, problémaérzékenység, eredetiség, pontos és érthető fogalmazásmód, adekvát fogalomhasználat, a dolgozat strukturáltsága, szakszerű idézés és hivatkozás, helyesírás. Ezekon kívül a végső szemináriumi jegybe nagymértékben beleszámít a <i>felkészültség, az aktív részvétel, az önálló véleményformálás és érvelésmód.</i>	34 %
10.6 Minimális követelmények			
• A kötelező szakirodalom elolvasása • Jelenlét a szemináriumon (1 hiányzás megengedett) • a félév során egyszer szemináriumi vitaindítót tartani • 7-8 oldalas dolgozat megírása • Vizsgatétel az előadás és a szeminárium anyagából			

Data completării

11.04.2020

**Semnătura titularului
de curs****Semnătura titularului
de seminar/ laborator/ proiect****Data avizării în departament**

17.04.2020

Semnătura directorului de departament**Data avizării
la Decanat**

28.04.2020

**Semnătura Prodecanului
responsabil****Ștampila facultății**